

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

3 Φεβρουαρίου 2025

**Άρθρο της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας δρος Αθηνάς
Μιχαηλίδου στην εφημερίδα ΠΟΛΙΤΗΣ (2/2/25) με τίτλο:**

**«2025: προς τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ποιότητας του
εκπαιδευτικού μας συστήματος»**

Είναι τεκμηριωμένο μέσα από έρευνες, μελέτες, παρατηρήσεις, εγχώριες και διεθνείς, ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα αντιμετωπίζει χρόνιες στρεβλώσεις που δεν του επέτρεπαν διαχρονικά να αναδείξει τα θετικά στοιχεία του, ούτε από πλευράς μαθητών/τριών, ούτε από πλευράς εκπαιδευτικών. Οι στρεβλώσεις αυτές αφορούν τόσο σε επίπεδο δομών, όσο και επίπεδων διαδικασιών, πολιτικών κ.ά. και παρεμποδίζουν, σε συνάρτηση με την κουλτούρα μη αλλαγής, την ουσιαστική βελτίωση. Ενώ καθημερινά στο δημόσιο σχολείο συντελούνται μικρά θαύματα από εμπνευσμένους και ικανούς εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, αυτά γίνονται συνήθως με πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών και πολλές φορές περνούν απαρατήρητα ακόμα και από τους γονείς, ή το ίδιο το Υπουργείο.

Η έρευνα αναδεικνύει διαχρονικά βασικούς λόγους για τους οποίους το εκπαιδευτικό μας σύστημα αντιμετωπίζει τις αδυναμίες αυτές και αυτοί αφορούν μεταξύ άλλων στον σοβαρά συγκεντρωτικό χαρακτήρα του, στην έλλειψη παιδαγωγικής αυτονομίας στους εκπαιδευτικούς, στην έλλειψη εκπαιδευτικών κινήτρων στους εκπαιδευτικούς, στα χαμηλά μαθησιακά αποτελέσματα, στην επικέντρωση στη γνώση και την αποστήθιση, στην έλλειψη επιστημονικής τεκμηρίωσης σε εφαρμογή προγραμμάτων και καινοτομιών, στη γραφειοκρατία, κυρίως όμως στην αντίσταση σε αλλαγές. Ταυτόχρονα, υπάρχει και η αδυναμία ανάδειξης των πολλών καλών πρακτικών που συνετελούνται στα σχολεία μας, αλλά και άλλων θετικών, τα οποία δεν αποτιμούνται. Την ίδια στιγμή οι εκπαιδευτικοί μας λαμβάνουν τις πρώτες θέσεις σε διεθνείς έρευνες που αφορούν στα ακαδημαϊκά τους προσόντα, ή την έφεσή τους για επιμόρφωση με δική τους πρωτοβουλία, κάτι ιδιαίτερα θετικό.

Για να μπορέσουμε να αλλάξουμε τα δεδομένα, να δώσουμε ώθηση στις καλές πρακτικές που ήδη «πνίγονται» στο σύστημά μας, να υιοθετήσουμε πολιτικές και να προωθήσουμε δράσεις που θα επιτρέψουν στα παιδιά να είναι χαρούμενα στο σχολείο, να μαθαίνουν το καθένα στο μέγιστο των ικανοτήτων του και να καλλιεργεί ικανότητες/δεξιότητες, πρέπει να κάνουμε αυτές τις παραδοχές και να προχωρήσουμε χωρίς άλλη χρονοτριβή σε αλλαγές προς όφελος μαθητών και εκπαιδευτικών.

Ολόκληρο το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης για την Παιδεία εστιάζεται σε πυλώνες που αφορούν στην ολιστική βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Εδώ και δύο χρόνια εργαζόμαστε με συγκεκριμένο πλάνο ώστε να αντιμετωπιστούν συστημικά και όχι αποσπασματικά οι στρεβλώσεις, να δοθούν ευκαιρίες βελτίωσης και κυρίως να

στηριχθούν οι καλές πρακτικές που υπάρχουν. Συγκεκριμένα, εργαζόμαστε συστηματικά και επιδιώκουμε μέσω των πολιτικών και των δράσεων που υλοποιούμε να αναβαθμίσουμε το δημόσιο σχολείο, να του δώσουμε την ποιότητα που του αξίζει, μέσω δύο βασικών στόχων - ομπρέλα: την αποτελεσματικότητα (καλύτερα αποτελέσματα για όλα τα παιδιά) και τη συμπερίληψη (σχολείο για όλα τα παιδιά, στο οποίο να δημιουργούν χαρούμενα).

Η μεθοδολογία μας είναι δεδομένη και στηρίζεται πρωτίστως σε παιδαγωγικά κριτήρια και ερευνητικά δεδομένα – τεκμηρίωση, διάλογο με τους συνεργάτες – συνεργαζόμενους φορείς και υλοποίηση μέσω συνεχούς παρακολούθησης και αξιολόγησης, ώστε να επιτρέπονται βελτιώσεις ανά πάσα στιγμή.

Βασικές δράσεις, ενδεικτικά, που έγιναν ή προγραμματίζονται ήδη, σε όλες τις βαθμίδες, ώστε να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα συστηματικά και όχι αποσπασματικά, είναι π.χ. η επέκταση των ολοήμερων σχολείων, η θεσμοθέτηση νέου συστήματος αξιολόγησης μαθητών, η θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από 4 χρονών, δωρεάν, η επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων όλων των βαθμίδων (α΄ φάση), ο περιορισμός της χρήσης κινητών στη Μέση Εκπαίδευση και η πλήρης απαγόρευσή τους στη Δημοτική κ.ά. Αναφέρω χαρακτηριστικά την έμφαση που δώσαμε στην προδημοτική εκπαίδευση, η οποία, με βάση την έρευνα, αποτελεί βασικό πυλώνα έγκαιρης παρέμβασης για θέματα αλφαριθμητισμού αλλά και συμπεριφοράς. Επενδύσαμε δηλαδή σε προγράμματα που θα επιτρέψουν στα επόμενα χρόνια να έχουμε βελτίωση σε αυτούς τους δυο τομείς, μέσω μετρήσιμων στοιχείων. Για το 2025, προχωρούμε στη βάση των σχεδιασμών μας πολύ συγκεκριμένα, αναβαθμίζοντας το περιεχόμενο των ολοήμερων σχολείων και βελτιώνοντας τη λειτουργία τους, προχωρώντας στη δεύτερη φάση βελτίωσης των Αναλυτικών Προγραμμάτων στοχεύοντας σε δεξιότητες/ικανότητες των μαθητών/τριών και κυρίως προχωρώντας προσεκτικά, ώστε οι νέες τεχνολογίες και η Τεχνητή Νοημοσύνη να μπορούν ως εργαλεία να στηρίζουν τη διδασκαλία και τη μάθηση και σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσουν τους εκπαιδευτικούς. Ταυτόχρονα, για να έχουμε αποτελέσματα, αγγίζουμε και μεγάλα ζητήματα, διαχρονικά που για δεκαετίες παραμένουν ως θέματα διογκώνοντας ζητήματα στα σχολεία, όπως η μετάβαση από την Ειδική στην Ενιαία Εκπαίδευση και η θεσμική ρύθμιση, τουλάχιστον βασικών παραμέτρων του θέματος, αλλά και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών που όπως υλοποιείται εδώ και 50 σχεδόν χρόνια δεν εξυπηρετεί κανέναν σκοπό και ειδικά τον βασικό σκοπό της αξιολόγησης που πρέπει να είναι η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος προς όφελος μαθητών και εκπαιδευτικών.

Αν αναφέρω ως παράδειγμα το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, ως μια από τις αναγκαίες και σημαντικές αλλαγές, τονίζω ότι αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ολιστικής προσέγγισης που ακολουθούμε για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Δεν μπορούμε να βελτιώνουμε άλλα συστατικά του συστήματος, αποσπασματικά (π.χ. περιεχόμενο και Αναλυτικά Προγράμματα, μέσα και τρόπους διδασκαλίας, κλίμα σχολείου κ.ά.) και να αφήνουμε για πενήντα σχεδόν χρόνια να λειτουργεί ένα πεπαλαιωμένο σύστημα αξιολόγησης των βασικών παραγόντων του συστήματος, των ίδιων των εκπαιδευτικών μας. Η βελτίωση που επιδιώκουμε, την οποία όλοι παραδεχόμαστε πως χρειαζόμαστε, θα έρθει μόνο αν προσεγγίσουμε ολιστικά το σύστημα και στηρίξουμε και ενδυναμώσουμε όλους τους παράγοντές του και δη τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς των οποίων το έργο γίνεται ολοένα και πιο περίπλοκο και απαιτητικό. Ένας από τους βασικούς παράγοντες που διαχρονικά δεν επέτρεψε την αλλαγή, ήταν η αντίσταση στην αλλαγή και ο μύθος που επικράτησε στο παρελθόν ότι «όπως είμαστε σήμερα είναι καλύτερα, άρα ας μην

αλλάξει τίποτε»! Ειδικά στο θέμα της αξιολόγησης, η αλλαγή επιβάλλεται και είναι πρωτίστως απαίτηση της κοινωνίας.

Οι συνεργάτες και φορείς της εκπαίδευσης αντικρύζουν θετικά πια την ουσιαστική μετάβαση σε ένα πιο αποτελεσματικό σχολείο, με δυνατότητες για παιδιά και εκπαιδευτικούς. Στον χώρο της εκπαίδευσης εξάλλου η αλλαγή δεν πρέπει να μας τρομάζει, αφού δεν την εννοούμε ως δραστική ή αλλαγή που θα «ταρακουνήσει» τα νερά και θα χαλάσει τις ισορροπίες του συστήματος από τη μια στιγμή στην άλλη. Χρειάζεται χρόνο να εδραιωθεί και να λειτουργήσει σωστά μια αλλαγή. Αξιοποιούμε τη διεθνή έρευνα και προχωρούμε προσεκτικά, μη θυματοποιώντας ανθρώπους, βήμα – βήμα και σταδιακά, με πλήρη σεβασμό σε όλους και αξιολογώντας κάθε στάδιο, με σκοπό τη βελτίωση. Σε αυτή την προσπάθεια όλοι/ες έχουν ρόλο και λόγο και πρωτίστως οι εκπαιδευτικοί που πρέπει να δώσουν ευκαιρία στον εαυτό τους να ενημερωθούν σωστά για τις επιδιωκόμενες αλλαγές, να αντιληφθούν ότι αυτές στοχεύουν σε εκσυγχρονισμό, απλοποίηση, διαφάνεια και αξιοκρατία. Δεν μπορούμε να συνεχίζουμε να είμαστε η τελευταία χώρα στην ΕΕ με ένα αναχρονιστικό σύστημα αξιολόγησης το οποίο παρεμποδίζει την ποιότητα.

Συνεχίζουμε να εργαζόμαστε με αποφασιστικότητα, πολυεπίπεδα, στα διάφορα ζητήματα που είναι προς επίλυση στον δυναμικό χώρο της εκπαίδευσης. Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας είναι ανοικτό σε διάλογο, ενημερώνοντας όλους/ες για τις δράσεις του, με στόχο να προχωρήσουμε μπροστά. Ας αναλάβουμε όλοι/ες τις ευθύνες μας ενώπιον των παιδιών μας και των παιδιών των παιδιών μας, αποδεικνύοντας στην πράξη τη βούλησή μας να στηρίξουμε το σχολείο, μακριά από σκοπιμότητες. Με αυτόν τον τόπο ατενίζουμε το 2025 με αισιοδοξία!